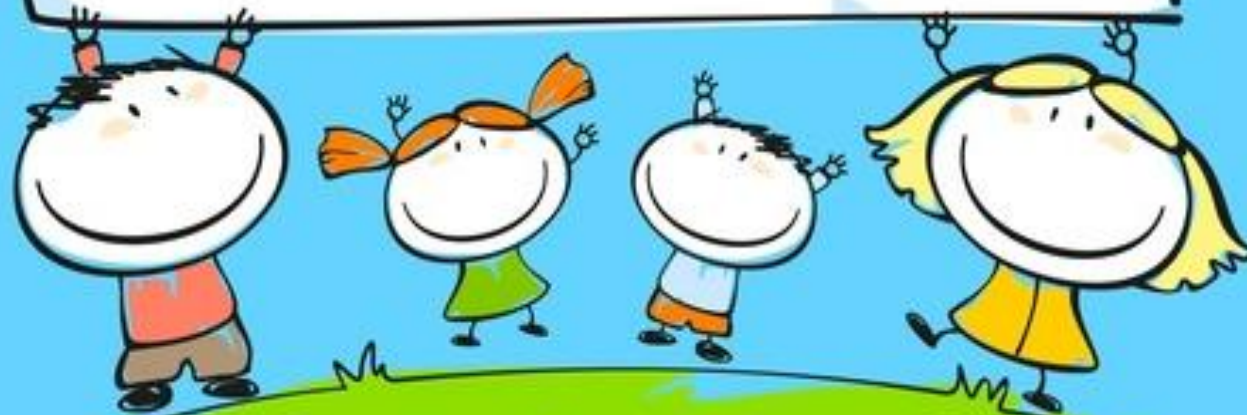

Vasua vanhemmille

VARHAISKASVATUKSEN TAVOITTEET

Varhaiskasvatuksen valtakunnallisista tavoitteista säädetään varhaiskasvatuslaissa (varhaiskasvatuslaki 3 §). Tavoitteet ohjaavat sekä paikallisen että lapsen oman varhaiskasvatussuunnitelman laadintaa, toteutumista ja arviointia.

1. Edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kasvua, terveyttä ja hyvinvointia.
2. Tukea lapsen oppimisen edellytyksiä sekä edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista.
3. Toteuttaa leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset.
4. Varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö.
5. Turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä.
6. Antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa.
7. Tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä.
8. Kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, edistää lapsen toimimista vertaisryhmässä sekä ohjata eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnan jäsenyyteen.
9. Varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.
10. Toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä.

Kärsämäen kunnan varhaiskasvatuksen VASU

- ♥ Kärsämäen vasu pohjautuu valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan (2018)
- ♥ Vasua kehitetään ja täydennetään
- ♥ Sitä arvioidaan ja kehitetään yhdessä lasten, vanhempien ja henkilökunnan kanssa
- ♥ Vasu on velvoittava ja sen tärkein tehtävä on ohjata kunnan varhaiskasvatusta
- ♥ Vasua laadittaessa on otettu huomioon Kärsämäen Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2017–2020.

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää ja tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Vanhemmilla on päävastuu lasten kasvatuksesta. Varhaiskasvatus **tukee** ja **täydentää** kotien kasvatustyötä ja vastaa omalta osaltaan lasten **hyvinvoinnista**.

ARVOPERUSTA

Vasun perustana ovat lapsen edun ensisijaisuus, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomioon ottaminen sekä yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kohtelu ja lapsen syrjintäkielto.

- ♥ Lapsuuden itseisarvo
- ♥ Ihmisenä kasvaminen
- ♥ Lapsen oikeudet
- ♥ Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
- ♥ Perheiden moninaisuus
- ♥ Terveellinen ja kestävä elämäntapa

VANHEMPIEN ARVOT (kysely kevät 2019)

- Turvallisuus
- Lapsilähtöisyys
- Yhteistyö huoltajien kanssa

Kärsämäen kunnan arvot

TURVALLISUUS

Lapsille taataan turvallinen ja terveellinen kasvuympäristö. Tutut ja läsnä olevat aikuiset luovat turvallisuutta lapsille. Kiusaamiseen ja syrjintään puututaan välittömästi.

Henkilökunnan tehtävänä on positiivisen ilmapiirin ylläpitäminen.

Lasten arjessa näkyvät rajat ja rakkaus sekä säännöllinen päivärytmi.

LAPSIÄHTÖISYYS

Lasten osallisuus korostuu toiminnan suunnittelussa ja sen toteuttamisessa. Jokainen lapsi huomioidaan yksilönä hänen tarpeitaan kuunnellen ja kunnioittaen.

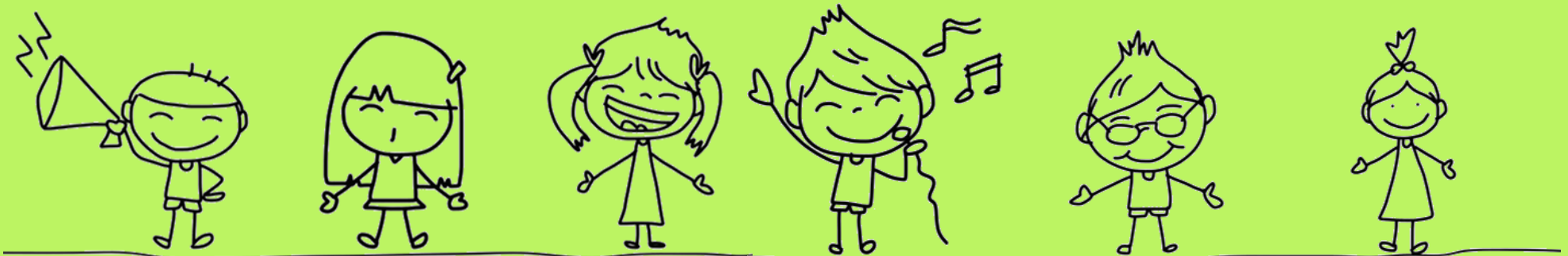
YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

Huoltajat ovat lastensa parhaita asiantuntijoita ja heidän näkemyksensä otetaan ensisijaisesti huomioon lapsen varhaiskasvatusta suunniteltaessa. Päivittäiset avoimet keskustelut huoltajien kanssa tukevat laadukasta varhaiskasvatusta.

Kärsämäellä vanhemmille tehdyssä mielipidekyselyssä keväällä 2019 varhaiskasvatuksen kolmeksi tärkeimmäksi arvoksi nousivat: turvallisuus, lapsilähtöisyys ja yhteistyö vanhempien kanssa. Näitä arvoja noudatetaan varhaiskasvatuksen kaikissa toimintamuodoissa.

Vasun perusteista poimittuja

TÄRKEITÄ ASIIOITA

Laaja-alainen osaaminen

Osaaminen muodostuu tiedoista, taidoista, tahdosta, arvoista ja asenteista. Lasten omaksumat arvot ja asenteet sekä tahto toimia vaikuttavat siihen, miten he käyttävät tietojään ja taitojaan. Laaja-alaisen osaamisen kehittyminen tukee lasten kasvua.

- opetetaan kriittistä, luovaa ja oivaltavaa ajattelutapaa
- tuetaan taitoa jäsentää, nimetä ja kuvata ympäristöä sekä hankkia tietoa
- opetetaan kannustamaan toisia ja iloitsemaan onnistumisesta
- kannustetaan olemaan lannistumatta ja keksimään ratkaisuja
- vahvistetaan lapsen luottamusta omiin kykyihinsä
- dokumentointi auttaa lasta huomaamaan oppimisensa ja vahvuutensa

Ajattelu ja oppiminen

- opetetaan monilukutaitoa eli erilaisten viestien tuottamisen ja tulkinnan taitoja (perus-, kuvan- ja medialukutaito sekä numeerinen lukutaito)
- innostetaan tuottamaan, käyttämään ja tutkimaan viestejä erilaisissa ympäristöissä
- tutustutaan kulttuuripalveluihin
- tutustutaan tieto- ja viestintätekniikan välineisiin ja sovelluksiin monipuolisesti ja

Monilukutaito sekä tieto- ja viestintä- teknologinen osaaminen

- opetetaan kuuntelemaan ja ymmärtämään eri näkemyksiä
- edistetään vuorovaikutustaitoja ja hyviä tapoja
- opetetaan tarkastelemaan asioita eri näkökulmista ja ratkaisemaan ristiriitoja
- tuetaan kulttuuri-identiteetin rakentamista
- rohkaistaan tutustumaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

- harjoitellaan pukeutumista ja ruokailua sekä henkilökohtaisesta hygieniasta ja omista tavaroista huolehtimista
- tuetaan itsenäisyyden lisääntymistä
- autetaan tunteiden ilmaisussa ja kannustetaan pyytämään tarvittaessa apua
- ohjataan toimimaan vastuullisesti ja turvallisesti esimerkiksi lähiluonnossa ja liikenteessä
- keskustellaan levon, ravinnon, liikunnan ja mielen hyvinvoinnin merkityksestä
- ohjataan kunnioittamaan ja suojelemaan omaa kehoaan ja

Osallistuminen ja vaikuttaminen

- tuetaan osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja
- opetetaan yhteisten sääntöjen, sopimusten ja luottamuksen merkitystä
- kannustetaan oma-aloitteisuuteen
- lapsella on oikeus tulla kuulluksi ja vaikuttaa omiin asioihinsa

Leikki- ja oppimisympäristöt

Pedagoginen oppimisympäristö muodostuu useista erilaisista leikki- ja oppimisympäristöistä.

FYYSINEN LEIKKI- JA OPPIMISYMPÄRISTÖ

- toimivat, muunneltavat ja kauniit tilat
- monipuoliset ja oppimiseen innostavat lelut ja välineet
- mahdollisuus huomioida lasten vireystila ja levon tarve

EMOTIONAALINEN JA PSYKKINEN LEIKKI- JA OPPIMISYMPÄRISTÖ

- kiiretön arki
- positiivinen, kannustava ja avoin ilmapiiri
- tunnetaitojen vahvistaminen
- aikuisen läsnäolo
- fyysinen ja psyykinen turvallisuus

SOSIAALINEN LEIKKI- JA OPPIMISYMPÄRISTÖ

- käytöstavat
- erilaisten aikuisten ja lasten kanssa toimiminen
- vuorovaikutustilanteiden tukeminen
- leikkirauhan vaaliminen
- mahdollisuus riehaantua

KOGNITIIVINEN LEIKKI- JA OPPIMISYMPÄRISTÖ

- innostava ympäristö
- monipuoliset oppimisen kokemukset
- ajattelun, muistin, hahmottamisen ja ongelmanratkaisutaitojen kehittyminen
- lapsen aktiivinen toimijuus

TEKNOLOGINEN LEIKKI- JA OPPIMISYMPÄRISTÖ

- teknologian hyödyntäminen oppimisen tukena
- erilaisiin teknologisiin välineisiin tutustuminen ja käyttö
- maailmankuvan laajentaminen
- digitaalinen leikki

Oppimisen alueet

Oppimisen alueet kuvaavat varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan keskeisiä tavoitteita ja sisältöjä. Ne ohjaavat henkilöstöä monipuolisen toiminnan suunnittelussa.

Oppimisen alueet eivät ole erikseen toteutettavia kokonaisuuksia, vaan niiden aihepiirejä voidaan yhdistää ja soveltaa. Oppimisen alueet on ryhmitelty viideksi kokonaisuudeksi.

Kielten rikas maailma

- Kielelliset taidot ja valmiudet
- Kielelliset identiteetit

Ilmaisun monet muodot

- Musiikillinen
- Kuvallinen
- Sanallinen
- Kehollinen

Minä ja meidän yhteisömme

- Eettinen ajattelu
- Katsomuskasvatus
- Lähiyhteisön menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus
- Mediakasvatus

Tutkin ja toimin ympäristössäni

- Matemaattinen ajattelu
- Ympäristökasvatus
- Teknologiakasvatus

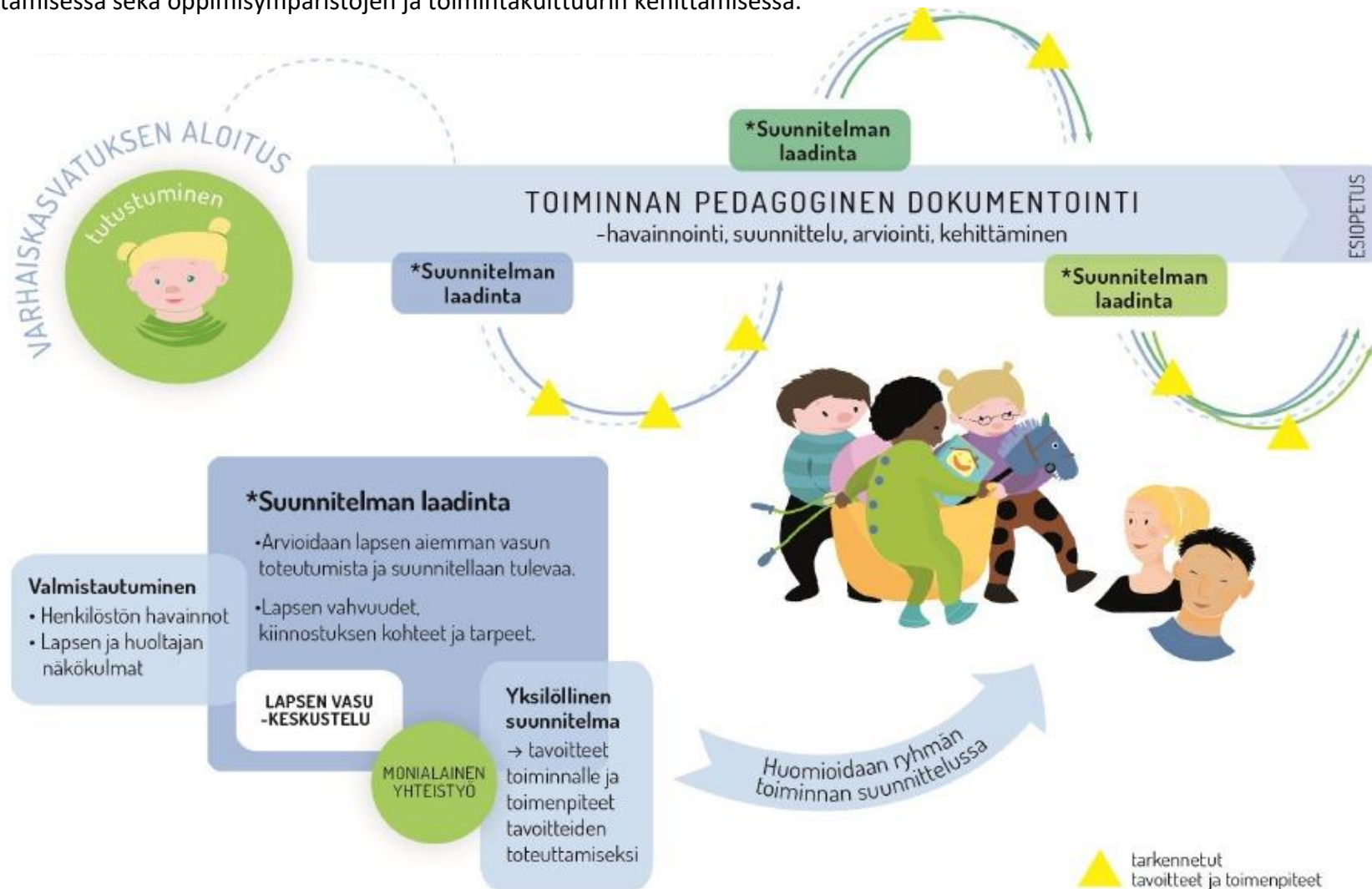
Kasvan, liikun ja kehityn

- Liikkuminen
- Ruokakasvatus
- Terveys ja turvallisuus

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatuksessa olevalla lapsella on varhaiskasvatusturva lain turvaama oikeus saada suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. **Jokaiselle päiväkodissa ja ryhmäperhepäivähoidossa olevalle lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma.** Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohtana tulee olla lapsen etu ja tarpeet. Suunnitelmaan kirjataan tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja henkilöstön toiminnalle. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmista nousevat tavoitteet otetaan huomioon lapsiryhmän toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä oppimisympäristöjen ja toimintakulttuurin kehittämisessä.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki

Varhaiskasvatukseen osallistuminen on hyvä perusta lapsen kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. Varhaiskasvatuksessa huolehditaan siitä, että jokainen lapsi kokee itsensä hyväksytyksi omana itsenään sekä ryhmän jäsenenä. Lasta kannustetaan ja hänelle annetaan mahdollisuuksia onnistumisen kokemuksiin. Näin tuetaan lapsen myönteisen minäkuvan kehittymistä.

Jos lapsi tarvitsee kehityksen ja oppimisen tukea, sitä järjestetään. Samalla voidaan ehkäistä ongelmien syntyminen ja paisuminen.

Huoltajaan ollaan yhteydessä heti, kun lapsella ilmenee kehityksen tai oppimisen haasteita tai henkilöstöllä herää huoli lapsen hyvinvoinnista. Huoltajalle annetaan tietoa lasta koskevien asioiden käsittelystä, tietojen saannista ja niiden luovuttamisesta sekä salassapidosta.

Jos lapsi saa kehitykseensä ja oppimiseensa tukea, hänen mielipiteensä selvitetään ja huomioidaan suunnitelmaa laadittaessa ja sitä arvioitaessa. Tuki annetaan ensisijaisesti lapsen omassa päiväkotitai perhepäivähoitoryhmässä, osana päivittäistä toimintaa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma tuen aikana

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan:

Pedagogiset ja rakenteelliset ratkaisut

- oppimisympäristöihin liittyvät ratkaisut
- henkilöstön mitoitukseen ja ryhmärakenteeseen liittyvät ratkaisut
- lapsen tukeen liittyvät ratkaisut esimerkiksi, toiminnan eriyttäminen, lapsikohtainen ohjaaminen, pienryhmätoiminta tai viittomien ja kuvien käyttö
- tulkitsemis- ja avustamispalvelut sekä apuvälineiden käyttö

Tuen edellyttämä yhteistyö ja palvelut

- yhteistyö lapsen ja huoltajan kanssa
- lapsen tuen toteuttamisen vastuut
- erityisasiantuntijoiden, kuten varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelujen käyttö
- sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden antama ohjaus ja konsultaatio
- mahdollisten kuljetusten järjestelyt ja vastuut

Tuen seuranta ja arviointi

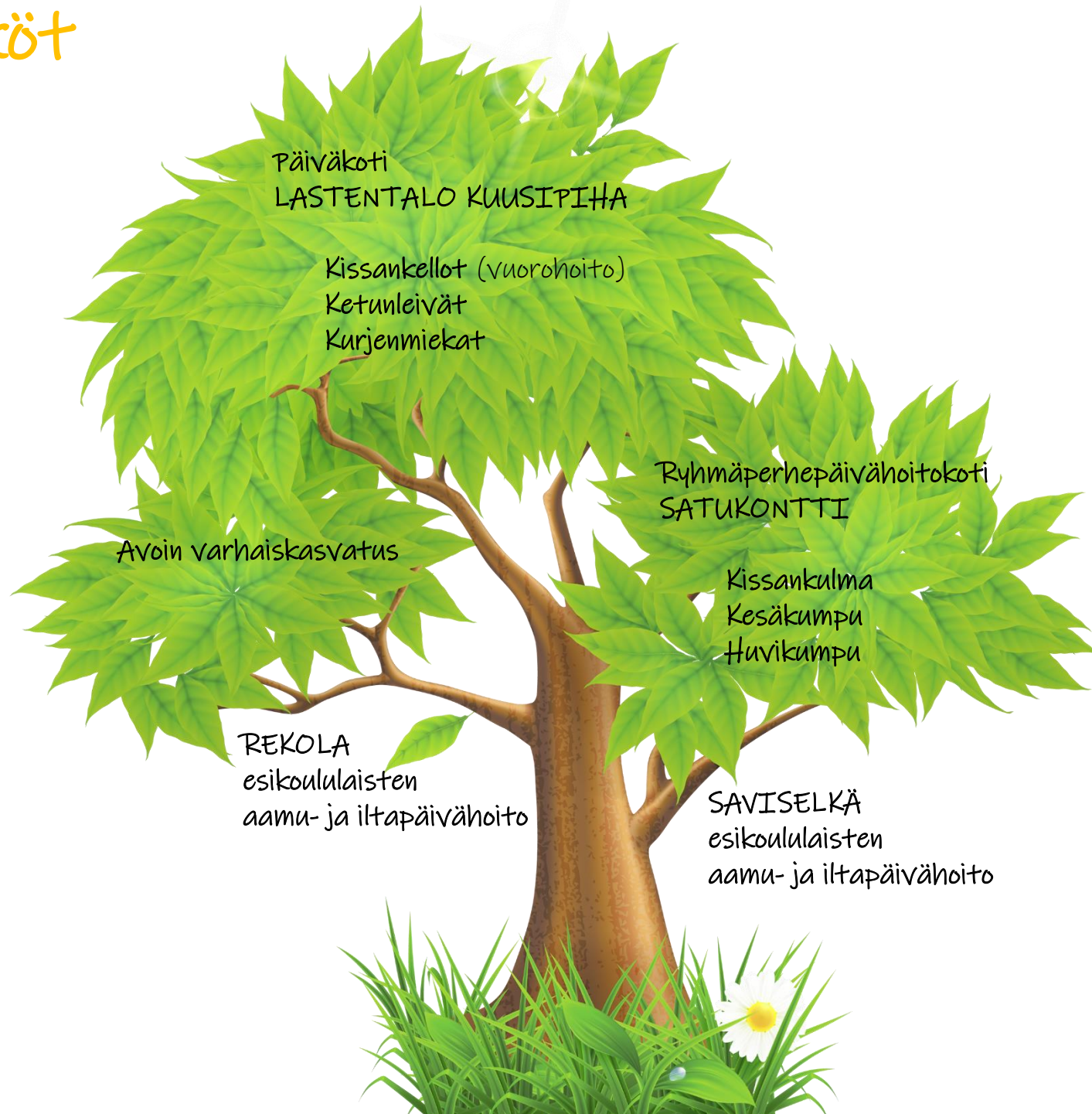
- tavoitteiden toteutumisen seuranta
- tukitoimien vaikutusten arviointi sekä arviointiajankohdat.

TIETOA MEISTÄ

Yksiköt

Päiväkot
LASTENTALO KUUSIPIHA

Kissankellot (vuorohoito)
Ketunleivät
Kurjenmiekat

Ryhmäperhepäivähoitokoti
SATUKONTTI

Avoim varhaiskasvatus

Kissankulma
Kesäkumpu
Huvikumpu

REKOLA
esikoululaisten
aamu- ja iltapäivähoito

SAVISELKÄ
esikoululaisten
aamu- ja iltapäivähoito

Henkilökunta

Lastentalo Kuusipiha

Kissankellot

Nina Aaltosaari

Eeva Korsulainen

Heidi Tuohimaa

Mari Tiikkainen

Tuula Rajaniemi

Ketunleivät

Katri Ahlholm

Johanna Mustola

Sirja Närhi

Katja Katvala

Kurjenmiekat

Silja Soininen

Eerika Parkkila

Päivi Nikumatti

Minna Myllymäki

Satukontti

Kissankulma

Sirpa Luttinen

Taina Niilekselä

Tarja Pitkäkangas

Kesäkumpu

Lea Jauhiainen

Anne Arola

Marja Pinola

Huvikumpu

Niina Mäntynen

Elvi Uusitalo/Arja Lintula

Hannele Kopsa

Avoim varhaiskasvatus

Helinä Niskala

Rekola

Riitta Lopina

Saviselkä

Kotikäynnit ennen hoidon aloittamista

Kärsämäellä ennen hoidon aloittamista perheille tarjotaan kotikäynti, jonka tekee tulevan hoitopaikan työntekijä. Käynnin aikana tutustutaan lapseen ja keskustellaan huoltajien kanssa lapsen kasvatukseen ja alkavaan hoitoon liittyvistä asioista.

TÄRKEÄÄ MUISTAA:

- Kotikäynti on osa vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä, jonka tavoitteena on vahvistaa vanhempien ja varhaiskasvattajien yhteistyötä.
- Vieraaksi tulevalle kasvattajalle ei tarvitse tarjota mitään. Vierailun tarkoitus ei ole, että aikuiset istuvat kahvipöydässä ja lapsi jää sivuun.
- Kotikäynnillä tutustutaan lapseen ja huomioidaan, kuinka lapsi toimii kotiympäristössään ja vanhempien kanssa.
- Lasta ei pidä stressata eikä valmentaa käyttäytymään kauniisti tai esittelemään taitojaan.
- Vanhemmat voivat auttaa kasvattajaa kertomalla lapsen lempileikeistä tai -leluista, päivärutiineista sekä kertoa omia ajatuksia, tunteita ja odotuksia päivähoidon aloituksen suhteen.
- Kotikäynti edistää turvallista päivähoidon aloitusta ja samalla luodaan pohja lapsen varhaiskasvatussuunnitelmalle.
- Kotikäynti kestää vain noin tunnin, joten lapsen on annettava olla pääroolissa ja tutustua vieraana olevaan kasvattajaan.

Daisy

Kärsämäellä on käytössä Daisy -järjestelmä, joka on varhaiskasvatuksen kokonaisvaltainen pilvipohjainen järjestelmä. Daisyssä on ajantasainen tieto hoitoon tulevista lapsista ja lasten hoitoaikavarauksista sekä poissaoloista. Tuodessaan lapsensa hoitoon, vanhemmat kirjaavat heidät paikalle päiväkodin kännykän kautta Daisy-lätkän avulla.

<https://karsamaki.daisynet.fi/>

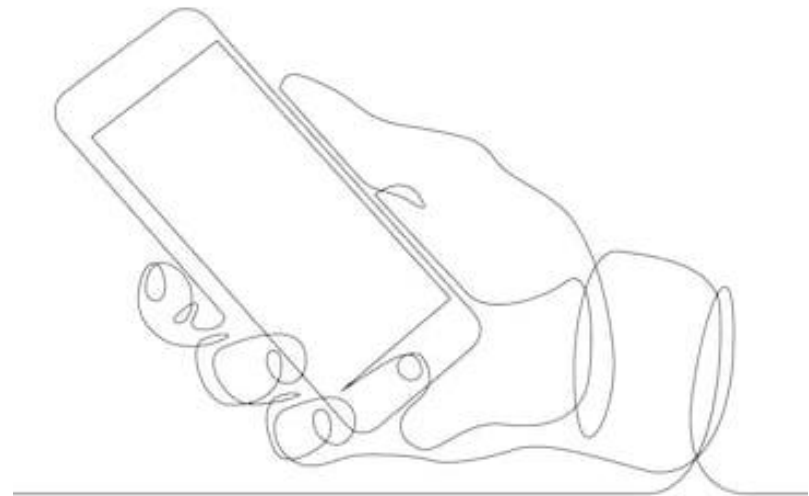
- hoitoaikojen varaaminen
- viestintä
- kyselyihin vastaaminen, esim. osallistuuko lapsi retkelle, loma-ajan hoidontarve
- yhteystietojen päivittäminen (osoite ja puhelinnumero)
- lapsen varhaiskasvatussuunnitelman täyttäminen
- lapsen kuvia kasvunkansiossa

Päiväkodin henkilökunnalla aina ajantasainen tieto allergioista, vanhempien ja varahakijoiden yhteystiedoista ym. mahdollisista huomioitavista asioista

<https://karsamaki.daisynet.fi/eDaisy/Esuomi/EsuomiLogin>

- varhaiskasvatushakemukset
- muutoksista ilmoittaminen

Lapset puheeksi -menetelmä

Lapset puheeksi -menetelmä on Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) Toimiva lapsi & perhe -kärkihankkeen käytäntöön suunniteltu kokonaisuus. Menetelmän päämäärä on lapsen arkipäivän sujuminen mahdollisimman hyvin kotona, varhaiskasvatuksessa, koulussa ja vapaa-ajan ympäristöissä (ns. kehitysympäristöissä) ottaen huomioon lapsen erityiset tarpeet ja elämäntilanteet.

Menetelmän avulla:

- ❖ tuetaan lasta eri kehitysvaiheissa ja kulloisessakin elämäntilanteessa
- ❖ päämääränä on lasta tukeva arki kotona ja varhaiskasvatuksessa
- ❖ rakennetaan kodin ja varhaiskasvatuksen välille yhteistä ymmärrystä lapsesta ja keinoja lapsen arkipäivän sujumiseen
- ❖ pyritään tukemaan lapsen hyvinvointia ja suotuisaa kehitystä
- ❖ ennaltaehkäistään lapsen ongelmien syntyä

Kärsämäen varhaiskasvatuksessa

Lapset puheeksi -keskustelua tarjotaan:

- ❖ varhaiskasvatuksessa aloittaville uusille perheille
- ❖ 3 vuotta täyttävien lasten huoltajille
- ❖ muuttuvissa perhetilanteissa

Keskusteluun osallistuminen on vapaaehtoista.

Lokikirja varhaiskasvatukseen löytyy osoitteesta:

https://mieli.fi/sites/default/files/inline/Hankkeet/TLP/lp_lokikirja_varhaiskasvatukseen_2019.pdf

Yhteistyö

Perheiden kanssa

- ♥ päivittäiset avoimet keskustelut lasta tuodessa ja hakiessa
- ♥ lakisääteinen varhaiskasvatuskeskustelu
- ♥ vanhempainillat ja muut tapahtumat
- ♥ toiveiden, kehittämisideoiden ja palautteen antaminen lapsen hoitopaikkaan

Varhaiskasvatuksen järjestäjien välillä

- ❖ Lastentalo Kuusipiha
- ❖ Satukontti
- ❖ Avoin varhaiskasvatus
- ❖ Rekola

Monialainen yhteistyö

- ❖ varhaiskasvatuksen erityisopettaja
- ❖ neuvola (esim. 4-vuotiaiden arviointikaavake)
- ❖ terveydenhuolto
- ❖ esiopetus
- ❖ sosiaalitoimi

Lasten vanhemmat ovat tietoisia kaikesta heitä koskevista tiedonsiirroista.

Paikalliset toimijat

- ❖ kunta
- ❖ kirjasto
- ❖ seurakunta
- ❖ yritykset
- ❖ yhdistykset
- ❖ poliisi
- ❖ pelastustoimi

Yhteystiedot

Lastentalo Kuusipiha, Aittatie 7

Kissankellot 044 445 6997

Ketunleivät 044 445 6994

Kurjenmiekat 044 445 6832

Satukontti, Pomojentie 3

Kissankulma 040 180 8449

Kesäkumpu 040 577 4255

Huvikumpu 040 577 7590

Esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoito

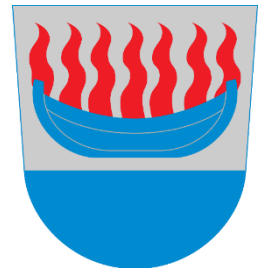
Rekola 044 445 6689

Varhaiskasvatuspäällikkö

Riikka Sarjanoja 044 445 6831

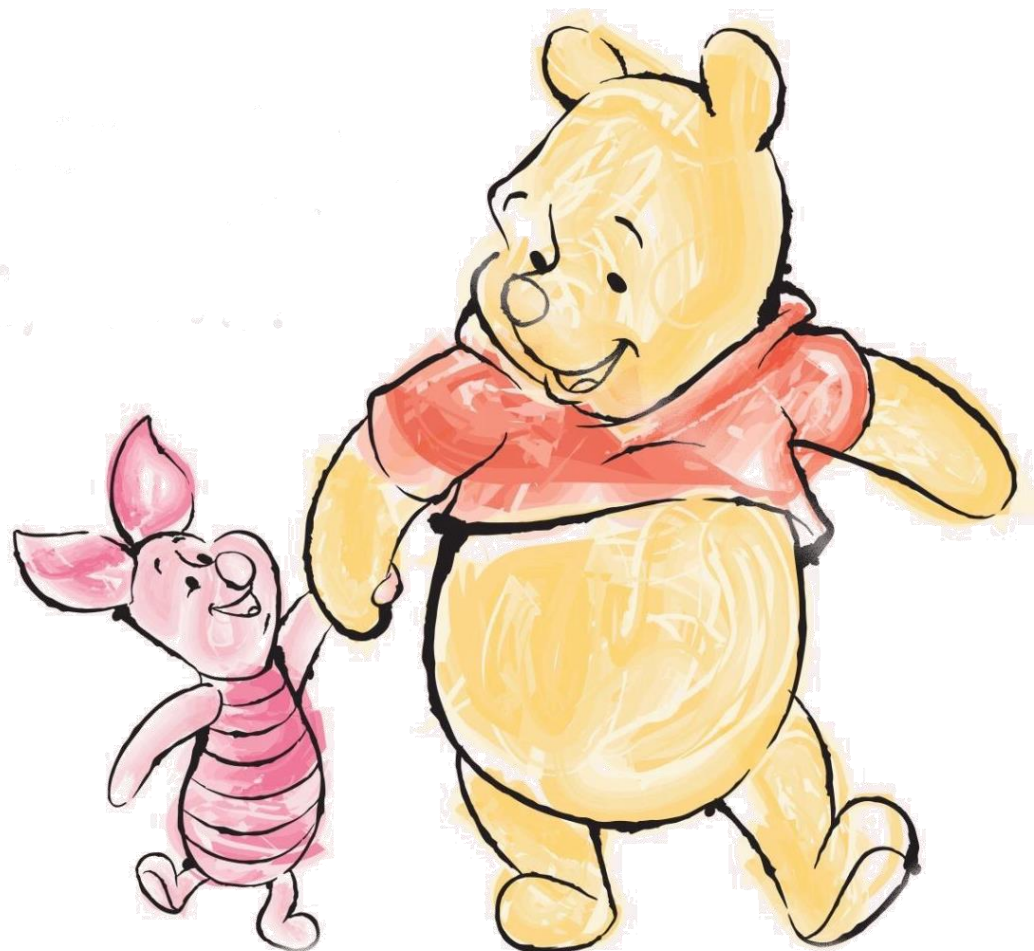
Varhaiskasvatuksen ohjaaja

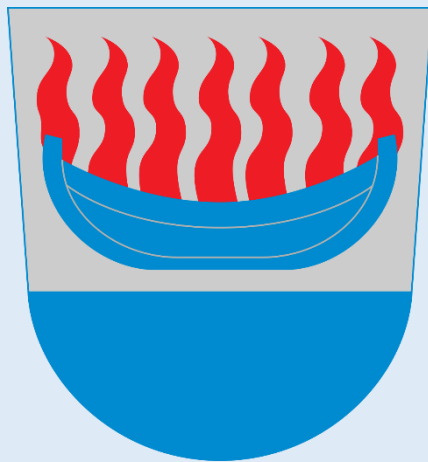
Helinä Niskala 040 577 7618

"Joskus pienimmät asiat ottavat suurimman paikan sydämessäsi."

-Nalle Puh-

Kärämäki

Lastentalo Kuusipiha

Satukontti

• Kärämäen kunnan avoin varhaiskasvatus

Kärämäen perhekeskus